

SPIS TREŚCI

1. Zakres psychiatrii oraz jej miejsce w kulturze i wśród innych dyscyplin nauki – Adam Bilikiewicz	13
2. Zarys dziejów psychiatrii. Kierunki w psychiatrii – Tadeusz Nasierowski	23
3. Fizjologiczne podstawy czynności psychicznych – Waldemar Szelenberger	43
4. Etiologia i patogeneza zaburzeń psychicznych – Janusz Rybakowski	49
Interakcja czynników etiologicznych w patogenezie zaburzeń psychicznych	49
Biologiczny substrat zaburzeń psychicznych	50
Czynniki genetyczne w etiopatogenezie zaburzeń psychicznych	51
Zmiany czynności mózgu w następstwie różnych czynników etiologicznych a zaburzenia psychiczne	53
Czynniki psychospołeczne w etiopatogenezie zaburzeń psychicznych	54
5. Psychopatologia ogólna – objawy i zespoły zaburzeń psychicznych – Jacek Wciórka	56
Podstawy analizy psychopatologicznej	56
Objawy zaburzeń psychicznych	58
Zespoły zaburzeń psychicznych	96
6. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zagadnienia nazewnictwa – Adam Bilikiewicz	108
Uwagi ogólne	108
Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych	110
Klasyfikacja Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego	112
7. Epidemiologia psychiatryczna – Andrzej Kiejna	116
Wstęp	116
Pomiary stanu zdrowia ludności	117
Metodologia w badaniach epidemiologicznych	119
Narzędzia stosowane w badaniach epidemiologicznych w psychiatrii	120

8. Badanie chorego	123
Badanie psychiatryczne – <i>Adam Bilikiewicz</i>	123
Wybrane metody psychologicznych badań diagnostycznych	
– <i>Danuta Kądziaława</i>	141
Badania neuroradiologiczne – <i>Marek Jarema</i>	149
Badanie elektroencefalograficzne – <i>Waldemar Szelenberger</i>	158
Badania biochemiczne, neurohormonalne i immunologiczne	
– <i>Jerzy Landowski</i>	163
9. Zaburzenia psychiczne na tle organicznym	
– <i>Adam Bilikiewicz, Marek Jarema</i>	175
Wprowadzenie	175
Definicja otępienia	176
Epidemiologia	177
Klinika zespołów otępiennych	179
Neuropatologia	181
Zespoły otępienne naczyniowe (naczyniopochodne)	189
Zespoły otępienne i inne zaburzenia psychiczne w następstwie urazów czasz- kowo-mózgowych	192
Patogeneza i podział urazowych zaburzeń psychicznych	193
Guzy wewnątrzczaszkowe	197
Zaburzenia psychiczne w neuroinfekcjach	201
Przewlekłe zakażenia wirusowe	207
Padaczki	211
10. Zaburzenia psychiczne spowodowane chorobą somatyczną	
– <i>Adam Bilikiewicz</i>	223
Charakterystyka problemu	223
Rola niektórych czynników etiopatogenetycznych somatogennych zaburzeń psychicznych	225
Choroby narządów wewnętrznych	230
11. Zaburzenia psychiczne spowodowane przyjmowaniem substancji psychoaktywnych	238
– <i>Bogusław Habrat</i>	238
Rodzaje substancji psychoaktywnych	239
Podstawowe kategorie diagnostyczne zaburzeń psychicznych i zaburzeń za- chowania spowodowanych substancjami psychoaktywnymi	240
Alkohol	242
Opioidy (opiaty)	250
Kanabinole	257
Leki uspokajające i nasenne	259
Substancje psychostymulujące (pobudzające)	263
Substancje halucynogenne	265
Wyroby tytoniowe (nikotyna)	267
Lotne rozpuszczalniki	268

12. Psychozy schizofreniczne – Jacek Wciórka	270
Definicja i ogólna charakterystyka	270
Powstanie pojęcia	271
Pozycja nozologiczna	272
Epidemiologia	276
Etiologia i patogeneza	277
Obraz kliniczny	285
Przebieg i rokowanie	295
Leczenie	297
Zaburzenia pokrewne schizofrenii	307
13. Paranoja i reakcje paranoiczne – Irena Namysłowska	310
Definicja i pozycja nozologiczna	310
Epidemiologia	312
Etiologia i patogeneza	312
Obraz kliniczny	313
Rozpoznanie różnicowe	316
Leczenie, rokowanie	316
14. Halucynozy (psychozy parafreniczne) – Adam Bilikiewicz	318
Definicja i pozycja nozologiczna	318
Epidemiologia	319
Obraz kliniczny	319
Postacie	320
Rokowanie	321
Różnicowanie	321
15. Choroby afektywne – Stanisław Pużyński	323
Definicja i pozycja nozologiczna	323
Rozwój koncepcji w zarysie historycznym	323
Etiologia i patogeneza	325
Rzeczposzechnienie chorób afektywnych	327
Obraz kliniczny depresji i manii	327
Przebieg chorób afektywnych, rokowanie	335
Leczenie nawrotów i profilaktyka chorób afektywnych	340
16. Nerwice – Stefan Leder, Maria Siwiak-Kobayashi	341
Klasyfikacje	343
Dane epidemiologiczne	345
Etiologia i patogeneza	346
Fenomenologia	348
Zaburzenia lękowe	349
Rozpoznanie i obraz kliniczny	353
Rozpoznawanie nerwic	363
Leczenie i zapobieganie	364
Farmakoterapia	367

17. Zaburzenia reaktywne – Adam Bilikiewicz	370
Definicja i pozycja nozologiczna	370
Klasyfikacja	370
Obraz kliniczny	371
Rokowanie	375
Leczenie	375
18. Rola czynników psychologicznych i behawioralnych w genezie niektórych chorób somatycznych – Adam Bilikiewicz	377
Wstęp i definicja	377
Podział zaburzeń	379
Diagnostyka	380
Leczenie	381
Rokowanie	381
19. Zespoły psychopatologiczne związane z zaburzeniami procesów fizjologicznych	383
Zaburzenia odżywiania się – Adam Bilikiewicz	383
Zaburzenia snu – Waldemar Szelenberger	389
Zaburzenia seksualne – Zbigniew Lew-Starowicz	401
20. Zaburzenia osobowości – Andrzej Jakubik	414
Wstęp	414
Definicje	415
Patogeneza i epidemiologia	416
Obraz kliniczny i różnicowanie	417
Leczenie	426
21. Samobójstwa i zaburzenia psychiczne (zwłaszcza depresje)	
– Stanisław Pużyński	428
Geneza samobójstw	428
Epidemiologia samobójstw	429
Zaburzenia psychiczne i samobójstwa	430
22. Psychiatria dzieci i młodzieży (wybrane zagadnienia) – Irena Namysłowska	434
Odrębność psychiatrii dzieci i młodzieży	434
Etiologia i patogeneza	435
Epidemiologia	436
Rozwój psychiczny dziecka i cykl życia rodziny	436
Psychiatria dzieci	441
23. Starzenie się i zaburzenia psychiczne wieku podeszłego	
– Adam Bilikiewicz, Tadeusz Parnowski	457
Uwagi ogólne – wstęp	457
Dane demograficzne wieku podeszłego	458

Teorie starzenia się, zmiany anatomiczne i dostosowanie psychospołeczne starzejącego się organizmu	459
Zaburzenia psychiczne najczęściej występujące w starości	470
Ogólne zasady postępowania w psychogeriatrici	499
Organizacja opieki psychogeriatricznej	500
24. Somatoterapia zaburzeń psychicznych	
– Adam Bilikiewicz, Stanisław Pużyński	503
Leki przeciwpsychotyczne (neuroleptyki)	508
Leki przeciwdepresyjne	518
Leki przeciwłękowe (anksjolityczne)	539
Leki prokognitywne	544
Leki pobudzające (psychostymulujące)	549
Leki nasenne (hipnotyczne)	551
Leki tymoprofilaktyczne	553
Leki przeciwparkinsonowskie	553
Inne leki psychotropowe	555
Środki psychozotwórcze	556
25. Farmakologiczna profilaktyka chorób psychicznych – Janusz Rybakowski	557
Pojęcie farmakologicznej profilaktyki w psychiatrii	557
Farmakologiczna profilaktyka chorób afektywnych	558
Farmakologiczna profilaktyka schizofrenii	563
26. Psychoterapia – Stefan Leder	566
Definicja i istota psychoterapii	566
Odmiany i cele psychoterapii	566
Psychoterapeuta	571
Pacjent	571
Przebieg psychoterapii	574
Techniki i metody psychoterapii	576
Psychoterapia grupowa	579
27. Doraźna pomoc psychiatryczna – Halina Wardaszko-Łyskowska	585
Specyfika psychiatrycznej pomocy doraźnej	585
Zaburzenia psychiczne, które częściej niż inne wymagają pomocy w trybie doraźnym	588
Zaburzenia psychiczne o podłożu organicznym	589
Zaburzenia lękowe i napady paniki	592
Pacjent depresyjny	593
Pacjent z agresją i zachowaniami gwałtownymi	594
Pacjent z aktywnością samobójczą i dokonujący samouszkodzenia	597
Pacjent powtarzający próby samobójcze	598
Pacjent nadużywający alkoholu i środków psychoaktywnych	599

28. Psychiatria konsultacyjna. Psychiatria związków z medycyną	
– <i>Halina Wardaszko-Łyskowska</i>	600
Konsultacja psychiatryczna	601
Modele konsultacji	601
Konsultacja jako proces	602
Czynniki wpływające na skuteczność pracy konsultanta	602
Działalność edukacyjna konsultanta	603
Badania naukowe	604
29. Psychiatria środowiskowa i organizacja psychiatrycznej opieki zdrowotnej	
– <i>Bożena Pietrzykowska</i>	605
Psychiatria środowiskowa	605
Organizacja psychiatrycznej opieki zdrowotnej	610
30. Koszty leczenia w psychiatrii – <i>Andrzej Kiejna, Joanna Rymaszewska</i>	618
31. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego i jej realizacja	
– <i>Stanisław Dąbrowski</i>	627
Promocja zdrowia psychicznego i kształtowanie postaw społecznych	628
Opieka zdrowotna i pomoc w środowisku rodzinnym i społecznym	628
Ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi	631
32. Psychiatria sądowa i orzecznictwo – <i>Janusz Heitzman</i>	643
Opiniowanie w sprawach karnych	645
Opiniowanie w sprawach cywilnych	662
33. Niektóre problemy etyczno-deontologiczne w psychiatrii	
– <i>Adam Bilikiewicz</i>	674
34. Słownik terminologiczny – <i>Adam Bilikiewicz</i>	683
Skorowidz	736